

מטעמי תורת זילים

פרשת תרומה – השולחן במקדש ולחם הפנים

ה' יתברך ציוה לעשות "שֶׁלֶחַן עֲצֵי שֵׁטִים" שנאמר "וְעֲשִׂיתָ שֶׁלֶחַן עֲצֵי שֵׁטִים אֲמֵתִים אֲרָכּוֹ וְאַמָּה רַחְבּוֹ וְאַמָּה וְחָצִי קִמְתּוֹ: וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טְהוֹר וְעֲשִׂיתָ לוֹ זָרָהָב סָבִיב: וְעֲשִׂיתָ לוֹ מִסְגָּרָת טַפַּח סָבִיב וְעֲשִׂיתָ זָרָהָב לְמִסְגָּרָתוֹ סָבִיב: וְעֲשִׂיתָ לוֹ אַרְבַּע טַבָּעֹת זָהָב וְנָתַתְּ אֶת הַטַּבָּעֹת עַל אַרְבַּע הַפְּאֵת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו" (שמות כה, כג – כו). על השולחן הצטוו לשים "לֶחֶם פָּנִים" שנאמר "וְנָתַתְּ עַל הַשֶּׁלֶחַן לֶחֶם פָּנִים לִפְנֵי תַמִּיד" (שמות כה, ט). **לחם הפנים היה כולל שניים עשר לחמים ששהו על השולחן במשך ימות החול והיו מוחלפים מדי שבת** שנאמר "וְלִקְחָתָּ סֵלֶת וְאַפִּיתָ אֹתָהּ שֵׁטִים עֲשָׂרָה חִלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִים יִהְיֶה הַחֲלָה הָאֶחָת: וְשָׂמַתְּ אוֹתָם שֵׁטִים מְעַרְכֹת שֵׁשׁ הַמְּעַרְכֹת עַל הַשֶּׁלֶחַן הַטְּהוֹר לִפְנֵי ה': וְנָתַתְּ עַל הַמְּעַרְכֹת לִבְנֵה זָכָה וְהִיתָה לְלֶחֶם לְאִזְכָּרָה אֲשֶׁה לַה': **בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעֲרְכְנוּ לִפְנֵי ה' תַּמִּיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: וְהִיתָה לְאַחֲרוֹן וּלְבָנָיו וְאֶכְלָהוּ בְּמִקּוֹם קֹדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לֹא מֵאֲשֵׁי ה' חֶק עוֹלָם" (ויקרא כד, ה – ט).**

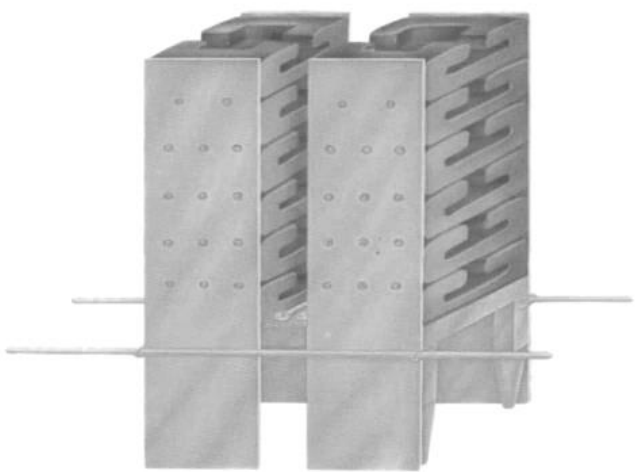
ויש להבין, מדוע ה' יתברך ציווה את ישראל לשים בתוך בית המקדש שולחן ומידי שבת בשבתו לערוך עליו שנים עשר לחמים?

השולחן במקדש היה מושך שפע מהשולחן הרוחני העליון

ה' יתברך ציוה לעשות בית מקדש למטה שהוא מכוון בסודותיו כנגד בית המקדש של מעלה, כך שמכוח עבודת המקדש למטה הוא היה מוכן לקבל את ההשפעה מהמקדש של מעלה (ישליה הקדושי תורה שבכתב פרשת תצוה ד"ה ועתה אבאר. וראה 'אלשיך הקדוש' ויקרא כד פסוק ח ד"ה ולמה). **ושם למעלה יש שולחן רוחני עליון שעליו נמצא 'לחם הפנים' הרוחני** (יראשיה חכמה' שער הקדושה פרק טו ד"ה גם השבועה היא חמורה) והוא נרמז בפסוק "וְשָׂמַתְּ אוֹתָם שֵׁטִים מְעַרְכֹת שֵׁשׁ הַמְּעַרְכֹת עַל הַשֶּׁלֶחַן הַטְּהוֹר לִפְנֵי ה'" (ויקרא כד, ו) – **הוא השולחן הטהור מגשמיית שנמצא "לפני ה'" בעליונים** ('אלשיך הקדוש' פרשת אמור פרק כד, ו) (להרחבה על עניין בית המקדש של מעלה ראה מאמרינו לפרשת פיקודי – 'השראת השכינה במקדש').

שפע קדושת השולחן העליון היה נשפע בשולחן התחתון במקדש ('אלשיך הקדוש' פרשת אמור פרק כד, ח), **כך שהברכה של מעלה היתה שורה על השולחן במקדש של מטה** (זוהר פרשת תרומה דף קנ"ג ע"ב ד"ה פתח רבי ייסא וכן בדף קנ"ד ע"ב ד"ה לאו הכי). **וכאשר קיבל השולחן את השפע מלמעלה** (זוהר פרשת תרומה דף קנ"ד ע"ב ד"ה לאו הכי) **היה יוצא ממנו מזון** (זוהר פרשת תרומה דף קנ"ד ע"ב ד"ה לאו הכי) **ופרנסה** (יליקוטי הלכות' לר' נתן בחלק אורח חיים הלכות נשיאת כפים ב ד"ה וזה בחינת ברכת הכהנים) **לכל העולם** (זוהר פרשת תרומה דף קנ"ג ע"ב ד"ה פתח רבי ייסא, זוהר פרשת תרומה דף קנ"ד ע"ב ד"ה לאו הכי). **מטעם זה הוא נקרא בשם "שֶׁלֶחַן" (שמות כה, כג) לפי שה' היה 'שולח' את ברכתו בלחם שעליו, ומשם הברכה היתה משתלחת בכל המזונות ובא שׁובע לעולם** (רבינו בחיי' שמות כה, פסוק כג ד"ה ועל דרך הפשוט).

השולחן במקדש היה בחינת 'שולחן מלכים' הרומז על עושר ושררה (באר מים חיים' פרשת תרומה ד"ה והנה כמו כן היה מעשה), **ולכן היה סביב השולחן "זָרָהָב סָבִיב" (שמות כה, כד) שהוא סימן לכתר מלוכה** (רש"י' שמות כה, כד) **כי "בְּרַבְתָּ ה' היא תְּעֲשִׂיר" (משלי י, כב) (ורקנאטי' פרשת תרומה ד"ה ונתת על השלחן, ספר 'ציוני' לר' מנחם ציוני פרשת תרומה ד"ה ועשית שולחן).** **השולחן היה מונח בצפון ההיכל שנאמר "וַיִּתֵּן אֶת הַשֶּׁלֶחַן בְּאֵהָל מוֹעֵד עַל יָרֵךְ הַמִּשְׁכָּן צִפְנָה מִחוּץ לַפָּרְכָת" (שמות מ, כב) כי מקום זה היה מסוגל להביא מזון** ('אור החמה' על זוהר פרשת תרומה דף קנ"ד ע"ב ד"ה 'בגין ההוא לחם' מהרמ"ק) **ועושר לעולם שנאמר "מִצִּפּוֹן זָהָב יֵאָתֶה" (איוב לו, כב) (רבינו בחיי' שמות כה פסוק כד ד"ה ועל דרך הקבלה, 'באר מים חיים' פרשת תרומה ד"ה והנה כמו כן היה מעשה).** **וכיון שהצפון מסוגל לעושר לכן אמרו רבותינו ש'הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפון'** (ראה גמ' בבא בתרא דף כה ע"ב) (רבינו בחיי' שמות כה פסוק כד ד"ה ועל דרך הקבלה, ספר 'ציוני' לר' מנחם ציוני פרשת תרומה ד"ה ועשית שולחן) **כלומר שהרוצה להעשיר יצודד מעט בתפילתו לכיוון צפון** (עפ"י רש"י גמ' בבא בתרא דף כה ע"ב ד"ה דמצד אצדודי).



השולחן היה בנוי משתי מערכות של קנים, ובכל מערכת היו ארבע עשרה חצאי קנים שעליהם היה מונח לחם הפנים. **לחם זה היה עשוי כמין 'תיבה פרוצה' כלומר ששתי זפנותיו של הלחם היו מכופפות מלמעלה אלו כנגד אלו** (ראה גמ' מנחות דף צד ע"א וברש"י ותוסי' שם וכן רמב"ם הלכות 'תמידין ומוספין' פרק ה', ט). **הלחם התחתון בכל מערכת היה מונח על גבי השולחן עצמו, והיו עוד ארבע קומות בכל מערכת, כשבכל קומה שלשה חצאי קנים שעליהם לחם אחד.** **בקומה העליונה של המערכת, היא הקומה החמישית, היו רק שני חצאי קנים שעליהם היה לחם נוסף. ומעין זה היה נראה השולחן עם לחם הפנים:**

המבנה הזה סימל כי ה' יתברך מקיים "פִּוּתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן" (תהלים קמה, טו), **לכן צורת השולחן היתה כמו 'יד' של אדם – ארבעה עשר חצאי קנים בכל צד של השולחן כנגד ארבעה עשר פרקים של כל יד.** **בכל קומה שלשה חצאי קנים ועוד שני חצאים למעלה – כנגד היד שיש לה שלושה פרקים בכל אחת מארבע האצבעות, ועוד שני פרקים באגודל** (מלבי"ם' פרשת תרומה רמזי המשכן ד"ה ועתה נבאר הכלים) **שהם סך הכל ארבעה עשר פרקים באצבעות כף היד כגימטריא 'יד'. חצאי קנים אלו היו בין הלחם לשולחן, וכאשר עם ישראל לא**

היו עושים רצונו של מקום וגרמו על ידי כן 'לפירוד' חלילה, אזי השפע היה יורד דרך הצינורות של חצאי הקנים ולא היה בדבקות עם הלחם והשולחן (פירוש 'אבן יקרה' למחבר 'הלבוש' על 'רקנאטי' פרשת תרומה ד"ה בלתי מוונת).

ברכת השפע היתה חלה על לחם הפנים וממנו יצאה אל כל ישראל

כאשר ה' ברא את עולמו, הוא ברא אותו יש מאין, כלומר יצר עולם חדש שלא היה לו שורש קודם. ומאז אין יותר בריאה של 'יש מאין' אלא רק 'יש מיש'. ואף שהיו נביאים שחוללו ניסים הכל היה 'יש מיש', כי אין בידי אדם כוח לעשות 'יש מאין'. וכן היה בעניין השולחן, שברכת השם עליו לא באה 'יש מאין' אלא 'יש מיש', לכן היה צריך לשים על השולחן דבר שיהיה שורש שעליו תחול הברכה ותוסיף בו. וזה היה ענין 'לחם הפנים' המונח במקדש (רמב"ן שמוות כה פסוק כד ד"ה זר זהב סביב, רבינו בחיי שמוות כה פסוק כג ד"ה ועל דרך הפשוט, ורקנאטי פרשת תרומה ד"ה ונתת על השולחן, ספר 'ציוני' לר' מנחם ציוני פרשת תרומה ד"ה ועשית שולחן), שהיה מקשר בן מעלה למטה להוריד על ידו את השפע הטהור אל ישראל, ולהוות 'כלי' טהור מחזיק ברכה (נחלת בנימין על טעמי המצוות מצוה צח ד"ה ודאי פשטא דמילתא). ודווקא הלחם נבחר לכך כי הוא עיקר המזון של בני האדם (מצודת דוד' להרדב"ז מצוה שפ ד"ה לסדר לחם הפנים).

ללחם הפנים במקדש הרוחני העליון יש שניים עשר 'אורות עליונים', וכנגדם נתקנו שניים עשר לחמים במקדש הגשמי. אותם שניים עשר 'אורות עליונים' של לחם הפנים העליון היו מתעוררים על ידי מעשה המצוה של שניים עשר הלחמים הגשמיים, ועל ידן היה מושפע שפע ברכה בעולם (אלשיך הקדוש' פרשת אמור פרק כד, ח), כאשר האורות העליונים היו מקיימים את התחתונים מהשפע העליון המשתלשל עד דוגמתם למטה (אלשיך הקדוש' פרשת אמור פרק כד, ו). ולכן הלחם נקרא 'לחם הפנים' כי הוא מביא שפע מלפני ולפנים (מלבי"ם פרשת תרומה 'רמזי המשכן' ד"ה ועתה נבאר הכלים). וזה לבד מהטעם שהוא נקרא על שם צורתו היות שנעשה באומנות אפיה מיוחדת כך שהיה כולו פנים ללא שום חלק אחורי כפי שיש בלחם רגיל (ראה גמ' יומא דף לח ע"א).

על השולחן היו מונחים שניים עשר לחמים, שהיו כנגד שניים עשר שבטי ישראל (אלשיך הקדוש' פרשת תצוה על הפסוק 'ואתה תצוה את בני ישראל' ד"ה 'ובדבר הזה היטבנו לראות', פרי צדיק' לר' צדוק הכהן מלובלין פרשת אמור ד"ה וביום השבת יערכנו, 'נחלת בנימין' על טעמי המצוות מצוה צח ד"ה ודאי פשטא דמילתא, 'ליקוטי הלכות' חושן משפט א דינים ג אות כא). וכשם שהשולחן היה מחלק את הלחמים לשתי מערכות בנות ששה לחמים בכל צד, כך גם עם ישראל מחולקים לשתי 'מערכות' של שישה שבטים כל אחת, כפי שהיה אחרי כניסתם לארץ ישראל כאשר הם התחלקו ועמדו ששה שבטים על הר הגריזים וששה שבטים אחרים על הר עיבל (אלשיך הקדוש' פרשת תצוה על הפסוק 'ואתה תצוה את בני ישראל' ד"ה 'ובדבר הזה היטבנו לראות') שנאמר "אֵלֶּה יַעֲמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת הָעָם עַל הַר גְּרִזִים בְּעֶבְרָתְךָ אֶת הַיַּרְדֵּן שְׁמֵעוֹן וְלִי וְיִהְיֶה וְיִשְׁשָׁכֶר וְיוֹסֵף וּבְנֵימִן: וְאֵלֶּה יַעֲמְדוּ עַל הַקְּלָה בְּהַר עֵיבֵל רְאוּבֵן גָּד וְאֲשֶׁר וְזָבוּלֹן דָּן וְנַפְתָּלִי" (דברים כז, יב – ג).

לחם הפנים שעל שולחן הזהב גרם שתחול ברכת שמים על לחם האנשים בעולם הזה (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר א פרק צט דף רעו ד"ה וצנצנת המן), כאשר כל אחד מהשבטים משך את השפע לעצמו על ידי לחם אחד שהיה מונח על השולחן במקדש. וזה לפי שכל שבט לבדו יש לו 'שערי' רוחני בשמים שהם סך הכל שנים עשר שערים (נחלת בנימין על טעמי המצוות מצוה צח ד"ה ודאי פשטא דמילתא). השערים הללו היו ידועים גם ליעקב אבינו, לכן כאשר הוא בירך את בניו שניים עשר השבטים הוא מסר לכל שבט 'מפתח' אחד שיוכל על ידו לקבל שפע מאחד משניים עשר השערים העליונים (ספר 'ציוני' פרשת נשא ד"ה כה תברכו). דרך השערים הללו ירד 'המן' לכל אחד מהשבטים כאשר היו במדבר, כל שבט דרך השער שלו. דרך השערים האלו גם עולים תפילותיהם של השבטים, כל שבט דרך השער שלו. לכן היו במקדש שנים עשר לחמים בלחם הפנים, לצורך קבלת השפע של כל שבט דרך השער שלו (נחלת בנימין על טעמי המצוות מצוה צח ד"ה ודאי פשטא דמילתא).

לחם הפנים היה נשאר חם במשך שמונה ימים כמו אותו הרגע שבו הוא הונח על השולחן. וזה מה שנאמר עליו "לְשׁוֹם לֶחֶם חֵם בַּיּוֹם הַלֵּקְחוֹ" (שמואל כ' כא, ז) (ראה גמ' מנחות דף צו ע"ב) כלומר שהיה ניכר כל העת ההבל היוצא ממנו מחמת חומו, כמו הבל של לחם היוצא מהתנור (ריטב"א על גמ' יומא דף כא ע"א ד"ה שסלוקו כסידורו). וכן נאמר "בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת יַעֲרֹקְנוּ לַפְּנֵי ה' תְּמִיד מֵאֵת גְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם" (ויקרא כד, ח), "בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת" – הפסוק קפץ את הלשון בכדי להקיש שהיה הלחם חם בשבת שנלקח כמו בשבת שהונח (אלשיך הקדוש' ויקרא כד, ח). וזה היה הסימן הגדול לירידת השפע מלמעלה, שכמו שהלחם היה נשאר חם במשך שבוע ימים בדרך נס ופלא אף שאין הדעת החומרית סובלת מציאות כזאת, כך גם ירידת השפע מלמעלה היתה מסיבת הלחם המונח על השולחן במקדש אף שאין הדעת סובלת זאת (יעני העדה' למחבר 'שבט מוסר' פרשת פקודי ד"ה ערכו ג וסי).

היה אסור להשאיר את השולחן במקדש ריק אפילו רגע אחד, אלא מיד כשהיו מוציאים את לחם הפנים ממנו היו שמים לחם פנים חדש. וזה משום שאם השולחן היה ריק (וזה פרשת תרומה דף קנה ע"א ד"ה שלחן דא דקיימא, וזה תרומה דף קנג ע"ב ד"ה פתח רבי ייסא, וזה פרשת תצוה דף קכז ע"ב ד"ה תא חזי משלחן) אז חלילה היו מסתלקות הברכות השורות עליו (וזה פרשת תצוה דף קכז ע"ב ד"ה תא חזי משלחן), לפי שאין הברכה (וזה פרשת תרומה דף קנג ע"ב ד"ה פתח רבי ייסא) של מעלה (וזה פרשת תרומה דף קנה ע"א ד"ה שלחן דא דקיימא) מוציאה במקום שהוא ריק (וזה פרשת תרומה דף קנג ע"ב ד"ה פתח רבי ייסא) וחסר (וזה פרשת תרומה דף קנה ע"א ד"ה שלחן דא דקיימא). ואילו סידור 'לחם הפנים' תמיד על השולחן הטהור לפני ה', גרם לכך שהשגחתו היתה תמידית וללא הפסק (מצודת דוד' להרדב"ז מצוה שפ ד"ה לסדר לחם הפנים) והברכה נמשכה על הלחם אשר על השולחן ומשם שרתה על כל ישראל ועל כל מזונותיהם בהתמדה (צורר המור' פרשת תרומה ד"ה וכן מצאתי כתוב).

אכילת לחם הפנים השביע את הכהנים והרחיק מהם את היצר הרע

סידורו ולקיחתו של לחם הפנים היה דווקא ביום שבת קודש, משום שמשם בא השובע (ישם משמואל' פרשת וישב שנת תרע"ז ד"ה ובמה שאמרנו מענין יוסף) והעושר לעולם, ואז גם מסתלקים כוחות החיצוניים לתהום רבה (ישם משמואל' פרשת אמור שנת תרפ"ב ד"ה והנה לחם הפנים) ונמשך השפע על עם ישראל. לכן היו מניחים את הלחמים מיום שבת קודש למשך כל ששת ימי המעשה בכדי להמשיך את קדושת השבת עליהם (פרי צדיק' לר' צדוק

הכהן מלובלן פרשת אמור ד"ה וביום השבת יערכנו). והשפע שהגיע אז היה שייך רק לישראל, לפי ששפע הבא בשבת אין לאומות העולם שום אחיזה בו. זה הטעם שגוי ששמר שבת חייב מיתה (ראה גמי סנהדרין דף נח בסוף ע"ב) (שם משמואל פרשת אמור שנת תרפ"ב ד"ה והנה לחם הפנים).

כאשר היו מורידים את הלחם לאחר שבוע ימים חילקו אותו למשמרות הכהונה הנכנסות והיוצאות. כל כהן שקיבל כזית אכל ושבע והיו כהנים שאפילו הותירו (ראה גמי יומא דף ט ע"א וכן רש"י בקידושין דף נג ע"א), ועל כך נאמר "וְהִיָּתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וְאֶכְלֵהוּ בְּמִקוֹם קֹדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים הוּא לֹא יֵאָמְרֵי ה' חֶק עֹלָם" (ויקרא כד, ט), "וְהִיָּתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וְאֶכְלֵהוּ" – הוא רמז שיהיה בלחם הפנים מספיק בשביל כל הכהנים המשרתים באותו השבוע ואפילו הם מרובים (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק כד ד"ה ואכלוהו), ודבר זה היה סימן כי השובע בא לעולם באמצעות לחם הפנים (ירקנאטי פרשת תרומה ד"ה ונתת על השלחן). וכמו שבקרבנות היו מקטירים על גבי המזבח את אברי הקרבנות המיועדים לשריפה ואילו הבשר היה נאכל לכהנים ועל ידי כך היו הבעלים מתכפרים – כך ממש בלחם הפנים היו לוקחים את 'בזיכי הלבונה' שהן שתי כוסות קטנות עם קומץ לבונה ומקטירים אותן על גבי השולחן בעוד שלחם הפנים היה נאכל על ידי משמרות הכהנים. ועל ידי כן הברכה שחלה על הלחם עברה לכל העולם (מצודת דודי' להרדב"י מצוה שפ ד"ה לסדר לחם הפנים).

תחושת השובע של אוכלי לחם הפנים היתה מכוח הקדושה המובלעת באותו לחם קדוש (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק כד ד"ה ואכלוהו במקום קדוש) אשר היתה מתפשטת בכל אברי הכהנים שאכלו. האכילה המועטת הזאת היתה מקדשת את הכהנים (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק כד ד"ה וכל מנחה אשר תאפה בנתור) וגרמה שלא היתה שולטת בהם 'הקליפה' והרעבתנות (אור החמה) על זוהר פרשת תרומה דף קנד ע"ב ד"ה 'בגין ההוא לחם' מהרמ"ק) ושלא היה להם יצר הרע בשאר האכילה והשתיה (זוהר פרשת תרומה דף קנד ע"ב ד"ה בגין ההוא לחם), שבוה עיקר התרבות היצר (באר מים חיים פרשת תרומה ד"ה והנה כמו כן היה מעשה, 'פרי צדיקי' לרי' צדוק הכהן צ"ל פרשת אמור אות יא ד"ה ביום), ואז יכלו לעבוד את הבורא יתברך בלב שלם (זוהר פרשת תרומה דף קנד ע"ב ד"ה לחם דא מזונא).

לכן היו מחלקים את שניים עשר הלחמים בין המשמרות, הכהנים הנכנסים לעבודת המקדש היו מקבלים ששה לחמים בצפון העזרה על מנת להתיש את כוח היצר הרע שנקרא 'צפוני' (ראה גמי סוכה דף נב ע"א), ואילו הכהנים היוצאים מעבודת המקדש היו מקבלים ששה לחמים בדרום העזרה על מנת שלא ישלוט בהם יצר הרע ולא תיפרד מהם הקדושה בצאתם מהקודש (שפתי כהן על התורה פרשת תרומה ד"ה לחם הפנים היו), ועל ידי הלחמים היו מתברכים להם כל ששת ימי החול (זכר דודי' לרי' זכות ממודינא מאמר ג פרק יא דף סו ד"ה וכתב הרמ"ע ז"ל) ונהיה להם לב אחד לה' יתברך. הכהנים היוצאים חלקו דווקא בדרום היות שהרוח הדרומית היא קרה ועל ידי כך נרמז שכבר התקרר יצרם ומתברכים כל ששת ימי החול. ובעת ה'הג'לים כל המשמרות היו שוות בקבלת לחם הפנים (ראה משנה סוכה ה, ז - ח) כדי שלא ישלוט בהם היצר מחמת האכילה והשתיה של יום טוב (שפתי כהן על התורה פרשת תרומה ד"ה לחם הפנים היו).

מעלת לחם הפנים הופיעה גם אצל דוד, שלאחר שהוא ברח מפני שאול המלך הוא הלך לנוב עיר הכהנים ושם ביקש שיתן לו אחימלך הכהן לאכול. אחימלך ענה לו כי יש בידו רק את 'לחם הפנים' שהוא לחם קודש ונתן לדוד המלך לאכול ממנו כפי שנאמר "וַיִּתֵּן לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא הָיָה שָׁם לָחֶם כִּי אִם לָחֶם הַפְּנִים הַמְּסֻרִים מִלְּפָנֵי ה' לְשֵׁם לָחֶם חֹם בַּיּוֹם הַלֵּקְחוֹ" (שמואל א' כא, ז) והיה אז לדוד תועלת גדולה מאכילה זו (ראה שמואל א פרק כא) (ספר יעזר כהנים על מסכת מדות בהקדמה לספרו עמי לה ד"ה 'הנה שמעתי בשם' בשם מחבר 'מי השילוח'). וזה טעם נוסף לכך שהלחם הזה נקרא "לָחֶם פְּנִים" כפי שנאמר "וַנִּתֵּן עַל הַשֻּׁלְחָן לָחֶם פְּנִים לְפָנֵי תְּמִיד" (שמות כה, ט) משום ש"פְּנִים" הוא לשון 'פנימה', וכשם שפניו של האדם מעידים על הפנימיות שלו ועל כן הם נקראים "פְּנִים", כך גם לחם הפנים שהיה נאכל לשם החיות הקדושה והשכינה שבתוכו היה נקרא "פְּנִים" (באר מים חיים פרשת תרומה ד"ה ונתת).

שולחן השבת הוא כנגד השולחן במקדש וצריך להיות דומה לו

השולחן בו סועדים ביום השבת נחשב כמו השולחן שהיה במקדש (פרי צדיקי פרשת בלק אות ה ד"ה נזמין לה השתא בפתורא חדתא, עפ"י זוהר פרשת תרומה קנה ע"א ד"ה יבגין שלחן). לכן טוב ששולחן השבת יהיה בחלק הצפוני של הבית (עפ"י יחסד לאברהם מעין שני נהר מט ד"ה 'אמנם המקובל האלקי') כפי שהתקינו חכמים (תיקוני זוהר) תיקון מז דף פד ע"א ד"ה 'פתורא דקדשא', וזה בדומה לשולחן במקדש שהיה בחלק הצפוני של ההיכל (עפ"י יחסד לאברהם מעין שני נהר מט ד"ה 'אמנם המקובל האלקי'). הצפנת השולחן בבית מזכה את האדם גם לעושר כפי שאמרו רבותינו "הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין" (גמי בבא בתרא דף כה ע"ב, 'תיקוני זוהר' תיקון כא דף נז ע"א ד"ה ושרגא איהו). ומה שאמרו "הרוצה שיחכים ידרים" זה כנגד נרות שבת שיהיו בדרום הבית והם כנגד המנורה במקדש שהיתה בדרום (ראה יחסד לאברהם מעין שני נהר מט ד"ה אמנם המקובל האלקי).

ומטעם זה היה האר"י ז"ל חושש ומקפיד מאוד וזוהר לאכול ביום שבת על שולחן שיש לו ארבע רגליים כדוגמת השולחן שהיה בבית המקדש שנאמר בו "וְעֹשֶׂיתָ לוֹ אַרְבַּע טַבְּעוֹת זָהָב וְנִתְּנָה אֵת הַטַּבְּעוֹת עַל אַרְבַּע הַפְּאֵת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו" (שמות כה, כו) (שער הכוונות דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ד"ה ענין השולחן). וארבע רגליים אלו שבשולחן שבת הם גם כנגד ארבע רגליים שיש בשולחן הרוחני העליון שעליו נאמר "זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לְפָנֵי ה'" (יחזקאל מא, כב), ושעליו דוד המלך התפלל "וַתַּעֲרֹף לְפָנֵי שֻׁלְחָן נֶגֶד צַרְרִי" (תהלים כג, ה) (תיקוני זוהר) תיקון מז דף פד ע"א ד"ה ושבת צריך). לכן נכון להקפיד מאוד לאכול בשולחן של ארבע רגליים (יכנפי יונה' להרמ"ע מפאנו חלק רביעי סימן ז, 'ילקוט ראובני' פרשת באראשית ד"ה 'יטוב לאדם שכל צרכיו בשם ספר יכנפי יונה') בשבת קודש, וכן ביום טוב (אור צדיקים' למהר"ם פאפירש סימן כח הלכות שבת אות יד, 'יכנפי יונה' להרמ"ע מפאנו חלק רביעי סימן ז) כפי שהיה מקפיד האר"י ז"ל (מחברת הקודש לרי' חיים ויטאל שער השבת דף טז ע"ב ד"ה תערוך שולחן בשבת).

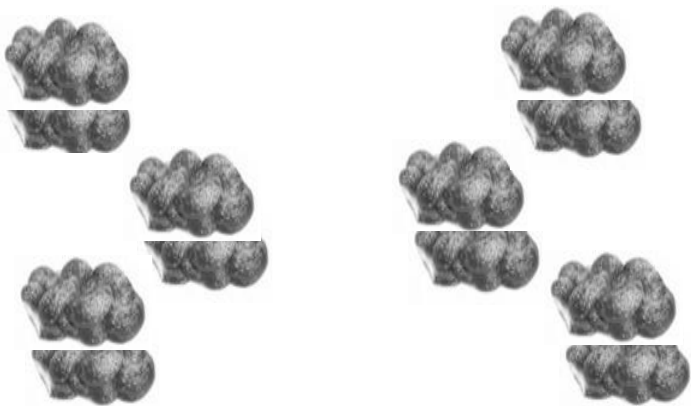
שתים עשרה החלות בשבת הן כנגד שנים עשר הלחמים של לחם הפנים

הלחם בשבת קודש הוא כנגד לחם הפנים (יסידור בית יעקב לרבי יעקב עמדן בחלק 'מוסד השבת' חדר א' סעיף ה' אות א' דף קלו ע"א ד"ה הלחם צריך לאפותו), וכמו שהיה נשפע בבית המקדש שפע וברכות לכל ששת ימי השבוע על ידי שניים עשר הלחמים שעל השולחן במקדש, כך על ידי הלחם בשבת נאכל 'לחם חוקי' של האדם כל השבוע (ידברי שאול' על התורה לרי' יוסף נתנון צ"ל פרשת תרומה מהדורא קמא פרשת תרומה דף סז ע"א ד"ה ונתת על השלחן) שהרי מסעודת ליל שבת ותפילתה מתברכים יום ראשון ושני, מסעודת שחרית של שבת ותפילתה מתברכים ימים שלישי ורביעי, ומסעודת מנחה

ותפילתה מתברכים ימים חמישי ושישי (פירוש יוואל משה' על 'מאמר חיקור דני' להרמ"ע מפאנו חלק א' פרק כא ד"ה ומ"ש מע"ל והעולם בכללו מתברך). **והלחם בשבת מושך פרנסה הבאה מצד הצפון כמו בלחם הפנים** (אמרי נועם' פרשת מטות ד"ה ואלה המשפטים אשר תשים).

סידור הלחם בשבת קודש הוא דוגמת לחם הפנים במקדש (אמרי נועם' לר' מדיקוב פרשת משפטים ד"ה ואלה המשפטים אשר תשים). **לכן יש מקפידים לאפות את החלות לשבת דווקא בערב שבת, כדי שיהיה חם כאשר הוא מונח על השולחן בבית, כפי שלחם הפנים היה מונח חם על השולחן במקדש לאחר שנאפה בערב שבת** (סידור בית יעקב' לר' יעקב עמדין מוסד השבת חדר א' סעיף ה' אות א' דף קלו ע"א ד"ה הלחם צריך לאפותו). **וכן יש נזהרים לשים שניים עשר לחמים על השולחן של שבת** (תיקוני הזוהר' תיקון מז דף פד ע"א – ע"ב ד"ה וצריך שית, 'אור צדיקים' למהר"מ פאפירש סימן כח הלכות שבת אות טו) **כפי שנרמז בפסוק "זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'"** (יחזקאל מא, כב), **כאשר התיבה "זֶה" היא גימטריא שניים עשר** (תיקוני הזוהר' תיקון מז דף פד ע"א – ע"ב ד"ה וצריך שית) **ורומזת על שניים עשר הלחמים בשולחן הבית שהם כנגד שניים עשר לחם הפנים** (ישער המצוות' פרשת עקב ד"ה כונות הבעיצה והמלה, 'ישער הכוונות' דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ד"ה ענין השלחן, 'דברי שאול' על התורה לר' יוסף נתנון זצ"ל פרשת תרומה מהדורא קמא פרשת תרומה סז ע"א ד"ה ונתת על השלחן).

אותם הנזהרים ומסדרים את השולחן בכל סעודת שבת עם שניים עשר ככרות כנגד שניים עשר לחם הפנים (אור צדיקים' למהר"מ פאפירש סימן כח הלכות שבת אות טו) **מחלקים את שתיים עשרה הככרות לשש מכל צד** (תיקוני הזוהר' תיקון מז דף פד ע"א – ע"ב ד"ה וצריך שית), **כשם שחילקו את 'לחם הפנים' על השולחן במקדש לשני מעמדות בני ששה לחמים כל אחד** (עפ"י פירוש 'כסא מלך' לר' שלום בוגגלו על תיקוני הזוהר תיקון מז דף פד ע"א ד"ה דאיתו קב"ה), **כאשר את ככרות השבת מסדרים באופן שיש שלוש ככרות מעל שלוש ככרות בצורת הניקוד 'סְגוּל' מצד ימין, ועוד שלוש ככרות מעל שלוש ככרות בצורת הניקוד 'סְגוּל' בצד שמאל, ורווח בין אלו של ימין לאלו של שמאל** (ישער הכוונות' להאר"י ז"ל דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ד"ה ענין השולחן, 'אור צדיקים' למהר"מ פאפירש סימן כח אות טו). **וזה הוא אופן סידור הככרות בשבת:**



ישנם שני מלאכים השומרים את שולחן השבת שלא יתערבו ששת הלחמים שמימין עם ששת הלחמים שמשמאל. וכאשר בעל הבית לוקח שני לחמים אחד מכל צד על מנת לברך עליהם ברכת המוציא, אז כל אחד מהמלאכים הללו אומר לשאר מלאכיו "זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" (יחזקאל מא, כב) (יוהר חדש' פרשת אחרי מות דף נט ע"ב ד"ה 'אינון' תרין דנטלין). ונהגו להגיד בסעודת שחרית של שבת את הפיוט של האר"י ז"ל "אֶסְדֵּר לְסַעֲדָתָא" ובו מבקשים מה' יתברך "יִגְלֶה לְךָ טַעְמֵי דְבִתְרִיסָר נְהַמִּי" – כלומר שיגלה לנו את הסוד של שניים עשר הלחמים, "דְּאֲנֹן אֶת בְּשָׂמָה כְּפִילָא וְקִלְיָא" – שהן כנגד האות ו' שנבקעת לשניים ונעשית שש לחמים מכל צד (ראה 'באר לחי רואי' על תיקוני הזוהר תיקון מז דף פד ע"א ד"ה וצריך שית נהמין).

כאשר מברכים 'המוציא' לוקחים רק את שתי הככרות העליונות מתוך ארבע הככרות האמצעיות, שהן אחת מכל צד, מצמידים אותן בעזרת שתי הידיים כאשר חלקם האחורי דבוק זה בזה, כך שנראה פנים של ככר אחת מצד אחד ופנים של ככר שניה מצד שני וכאילו הם ככר אחת כדמיון לחם הפנים שבמקדש שהיה כולו 'פנים'. ואחר כך בוצעים מהלחם הימני (ישער הכוונות' דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ד"ה ונחזור לענין א', 'חסד לאברהם' מעין שני נהר מט ד"ה אמנם המקובל האלקי, 'בן איש חי' שנה שניה וירא אות טו) **שהוא העליון** (יכף החיים' אורח חיים סימן רעד אות ב עפ"י קבלת האר"י ז"ל), **ויש בוצעים מהלחם השמאלי שהוא התחתון ביניהם** (שו"ע או"ח סימן רעד, ד ראה הרמ"א שם). **ומי שאין לו שניים עשר לחמים, מסדר על שולחנו ארבעה לחמים ולא יותר** (חסד לאברהם' מעין שני נהר מט ד"ה אמנם המקובל האלקי. ראה זוהר פרשת פנחס דף רמה ע"א ד"ה ואף) **שהם כנגד ארבע הלחמים האמצעיים מתוך שניים עשר הלחמים** (עפ"י בן איש חי שנה ב' פרשת וירא אות טו) **ובוצע על שניים מתוכם.** ואם אין לו ארבעה לחמים מברך ובוצע רק על שניים ולא יותר (חסד לאברהם' מעין שני נהר מט ד"ה אמנם המקובל. ראה השו"ע או"ח רעד, א).

וכל מי שהוא מכלל ישראל צריך לסדר שולחנו בלחם ומזון בליל שבת וביום שבת בשביל שיתברך שולחנו כל ימי השבוע, שבזמן ההוא הברכה מצויה לברך את כל ימי השבוע (זוהר פרשת יתרו דף פח ע"א ד"ה ובגני כך מאן, 'תולעת יעקב' לר' מאיר בן גבאי דף לא ע"ב בפרק יסוד שלוש סעודות ד"ה ר' יצחק אמר, 'שלי"ה הקדושה' מסכת שבת חלק תורה אור ד"ה 'סוד ג' סעודות' בשם 'תולעת יעקב'). **ואין הברכה שורה על שולחן ריק** (זוהר פרשת יתרו דף פז ע"ב ד"ה לא תשא את שם, זוהר פרשת לך לך דף פח ע"ב ד"ה תא חזי משלחן). **לכן נהגו שבמשך כל יום השבת שהוא זמן ההשפעה הרוחנית, יהיה השולחן מסודר יום ולילה תדיר** (אור החמה' על זוהר פרשת תרומה דף קנה ע"א ד"ה 'שלחן דבר נשי' מהרמ"ק). וכך עשה האר"י ז"ל שהיה מניח את השולחן במקומו בליל שבת וגם אחרי הסעודה לא היה מסלקו. והיתה נשאר המפה פרוסה על השולחן עם הכוס של הקידוש ובו מספר טיפות יין וכן כוס של ברכת המזון, בכדי להשאיר שם את ברכת ליל שבת. **וכן מטעם זה הוא היה משייר בשולחן תחת המפה קצת פירורים ופתיתים של הפת למשך כל יום השבת** (ישער הכוונות' דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ענין השולחן ד"ה 'יעוד מצאתי כתוב בשניוני'). **וכן יעשה כל אדם ויזכה לשפע ברכה, אמן.**

<p>העלון גם לעילוי נשמת יחודה בן ז'ניו מרסל חומשא ז"ל נפטר ביי"ט במרחשון תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתה בת מאיר ז"ל, חיים בן ליב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: יוסף מנחם בן אהרן ז"ל</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזריה ז"ל</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזריה ז"ל</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזריה ז"ל</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזריה ז"ל</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזריה ז"ל</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזריה ז"ל</p>
---	--	--	--	--	--	--	--	--